

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **J.**, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu: **D.**, **U.**, **X.**, IČO: **X.**, zast. **J.**, advokátkou, **N.**, proti odporcovi: **I.**, **M.**, **X.**, o zaplatenie 1 003 300 Sk s príslušenstvom, na odvolanie odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 38 Cb 48/01-211 zo dňa 11. decembra 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 38 Cb 48/01-211 zo dňa 11. decembra 2007 **m e n í** tak, že **p r i z n á v a** odporcovi sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov za odvolanie do výšky 45 148 Sk.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením krajský súd nepriznal odporcovi oslobodenie od súdneho poplatku za odvolanie, odvolávajúc sa pritom na ust. § 138 ods. 1 OSP. Poukázal na to, že okolnosť, že podnikateľ nie je pri svojej podnikateľskej činnosti úspešný a nedosahuje zisk, nie je dôvodom na oslobodenie od súdnych poplatkov. Ak by súd akceptoval žiadosť odporcu o oslobodenie od súdnych poplatkov s odôvodnením, že nemá peňažné prostriedky na jeho úhradu, znamenalo by to prechod časti rizika spojeného s podnikaním, z podnikateľa na štát. Súd z aktuálnych výpisov v obchodnom registri zistil, že odporca má majetkovú účasť v troch obchodných spoločnostiach.

Proti tomuto uzneseniu podal odporca odvolanie. Poukázal na znenie ust. § 138 ods. 1 OSP a vytýkal súdu prvého stupňa, že sa nevysporiadal s dôkazmi o jeho finančnej a majetkovej situácii, ktoré predložil súdu do spisu. Uviedol, že z predložených dokladov je zrejmé, že odporca nemá prostriedky na zaplatenie súdneho poplatku. Spoločnosti, v ktorých vystupuje, nemajú žiaden majetok, už dlhšiu dobu nevyvíjajú žiadnu podnikateľskú činnosť a nemá z čoho súdny poplatok zaplatiť, má však záujem na rýchlom a spravodlivom prejednaní veci.

Nakoľko sú obchodné spoločnosti nečinné, resp. v likvidácii, je evidentné, že nemá záujem ďalej pokračovať v podnikateľskej aktivite. Nejedná sa o prenášanie podnikateľského rizika na štát, jedná sa o uplatňovanie práva na preskúmanie súdneho rozhodnutia v riadnom inštančnom postupe. Má za to, že podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov sú dané a ich nepriznaním mu ako odporcovi, bude odopreté jedno zo základných ľudských práv zakotvených v Ústave SR, a to právo na súdnu ochranu.

Žiadal preto rozhodnutie súdu prvého stupňa zmeniť a priznať mu oslobodenie od súdneho poplatku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), prejednal odvolanie odporcu podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2, písm. c/ OSP a napadnuté uznesenie podľa § 220 OSP zmenil. Na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť, poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú (§ 138 ods. 1 OSP). Ustanovenie § 138 ods. 1 OSP oprávňuje súd na návrh účastníka priznať mu celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov. Predpokladom pre takéto rozhodnutie je skutočnosť, že pomery účastníka odôvodňujú, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie, alebo bránenie práva. Priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov musí vychádzať zo starostlivo zistených potrieb účastníka, a to s ohľadom na jeho osobné, rodinné i majetkové pomery, ako aj z povahy uplatňovaného nároku a výšky súdneho poplatku. Pri rozhodovaní o oslobodení od súdneho poplatku súd prihliada nielen k majetkovým a sociálnym pomerom žiadateľa, ale tiež k výške súdneho poplatku, k nákladom, ktoré si pravdepodobne vyžiada dokazovanie, k povahe uplatneného nároku a pod. Rozhodnutie o žiadosti tak musí zodpovedať tomu, aby účastníkovi nebolo len pre jeho majetkové a sociálne pomery znemožnené uplatňovať alebo brániť právo. V danom prípade z predložených dokladov je zrejmé, že odporca je ženatý, otec troch študujúcich detí, v súčasnosti nemá žiaden príjem, jeho manželka ako učiteľka má príjem cca 13 000 Sk mesačne a vlastní spolu s manželkou dva a pol izbový byt. Iný majetok podľa jeho vyjadrení nemá. Je spoločníkom v troch obchodných spoločnostiach, avšak z predložených daňových priznaní je zrejmé, že tieto nevykonávajú žiadnu podnikateľskú činnosť, a teda nedosahujú žiaden zisk. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že výška súdneho poplatku činí 60 198 Sk, ide teda o značnú sumu. Odporca predložil listinné dôkazy preukazujúce jeho finančné a majetkové pomery, ktorými sa však súd prvého stupňa nedostatočne zaoberal a majetkovú situáciu odporcu na ich základe nesprávne vyhodnotil. Nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov odporcu odôvodnil skutočnosťami týkajúcimi sa charakteru podnikateľskej činnosti, podnikateľskej aktivity odporcu a prenášania podnikateľského rizika na štát. Tieto skutočnosti však nie sú rozhodujúce v zmysle ust. § 138 ods. 1 OSP pre posúdenie dôvodnosti žiadosti odporcu o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, ale rozhodujúce sú majetkové pomery odporcu. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa, že v predmetnom prípade nie sú dané podmienky na oslobodenie odporcu od súdnych poplatkov. Z predložených listinných dôkazov a majetkových pomerov odporcu vyplýva, že v danom prípade sú splnené zákonné dôvody pre čiastočné priznanie oslobodenia od súdneho poplatku za odvolanie odporcu. Prihliadol pritom na osobné, rodinné i majetkové pomery odporcu, ako aj povahu uplatňovaného nároku a výšku súdneho poplatku.

Vychádzajúc z uvedených skutočností, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa s poukazom na ust. § 220 OSP zmenil a odporcovi priznal oslobodenie od súdnych poplatkov za odvolanie sčasti, a to vo výške 45 148 Sk (t. j. vo výške $\frac{3}{4}$ zo sumy 60 198 Sk). Súdny poplatok za odvolanie v sume 15 050 Sk (t. j. v $\frac{1}{4}$) je povinný odporca zaplatiť na účet krajského súdu.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 31. marca 2008

JUDr. Margita F r i d o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: